

مادر آن حضرت نجمه خاتون می باشد.

برای مادر حضرت رضا علیه السلام چند نام ذکر شده است که عبارتند از: نجمه - تکتم - سکن - خیزران - شقراء - اروی - سکینه - ام البنین - سمان - صقر وقتی حضرت رضا علیه السلام متولد شدند آن بانو را طاهره نامیدند.

پیشگویی ولادت امام رضا علیه السلام توسط ائمه علیهم السلام

تولد امام رضا علیه السلام را برخی از معصومان پیش از وی، پیش گویی کرده و به آن بشارت داده بودند. از امام صادق علیه السلام در این باره احادیث چندی وارد شده است. از جمله عبدالله بن فضل هاشمی روایت کرد: مردی از اهالی طوس در محضر امام جعفر صادق علیه السلام نشسته بود و آن حضرت به وی فرمود: بزودی از صلب فرزندم موسی، مردی به دنیا می آید که مورد خشنودی خداوند سبحان در آسمان و خرسندی بندگانش در زمین خواهد بود. در سرزمین شما از روی ستم و دشمنی مسموم و کشته می گردد و در همان جا غریبانه به خاک سپرده می شود.

آگاه باش! هر کسی وی را در غربتش زیارت کند و بداند که او امام و پیشوای شیعیان پس از پدرش بوده و از جانب خداوند متعال مفترض الطاعه می باشد، همانند کسی است که رسول خدا صلی الله علیه و آله را زیارت کرده باشد.

سلطان سریر ارتضا ما را بس

فرزند علی مرتضی ما را بس

در روز جزا که مزد اعمال دهند

پاداش غلامی رضا ما را بس

ولادت امام رضا علیه السلام

امام رضا علیه السلام بنا به قول مشهور در ۱۱ ذی القعدة ۱۴۸ هجری قمری و در مدینه به دنیا آمده اند. پدر آن حضرت امام موسی بن جعفر و مادرشان نجمه خاتون می باشد. نجمه خاتون، در مورد ولادت آن حضرت گوید: هنگامی فرزندم رضا را به دنیا آوردم، پدرش امام موسی کاظم علیه السلام به من فرمود: او را بگیر و خوب نگهدار زیرا او بقیه الله در زمین است.

تاریخ ولادت امام رضا علیه السلام

گرچه برخی از مورخان و سیره نگاران تاریخ تولد آن حضرت را در یازدهم ذی الحجه سال ۱۵۳ و برخی دیگر یازدهم ذی القعدة سال ۱۵۱ و یا سال ۱۵۳ قمری ذکر کرده اند، ولیکن معروف و مشهور میان علما یازدهم ذی القعدة سال ۱۴۸ قمری، چند هفته پس از شهادت جدش امام جعفر صادق علیه السلام می باشد.

القاب امام رضا علیه السلام

شایان ذکر است که از میان امامان معصوم علیهم السلام، چهار تن از آنان به نام "علی" نامیده شده اند و آنان عبارتند از امام اول (علی بن ابی طالب علیه السلام)، امام چهارم (علی بن الحسین علیه السلام)، امام هشتم (علی بن موسی الرضا علیه السلام) و امام دهم (علی النقی بن محمدتقی علیه السلام)

کنیه آن حضرت، ابوالحسن است و چون کنیه امام موسی بن جعفر علیه السلام نیز ابوالحسن بود، کنیه امام رضا علیه السلام را ابوالحسن ثانی می گویند. لقب های شریفش عبارتند از: رضا، صابر، رضی، وفی، فاضل و صدیق.

اما لقب "رضا" شهرت بیشتری دارد و آن حضرت را از این جهت "رضا" نامیدند که پسندیده خدا در آسمان و مورد خرسندی رسول خدا صلی الله علیه و آله و ائمه اطهار علیهم السلام در زمین بود و دوستان و دشمنان به اتفاق از وی خشنود و راضی بودند.

﴿ میلاد امام رضا (ع) مبارک باد ﴾

معانی کلمات صلوات خاصه امام رضا (ع)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرَّضَا الْمُرْتَضَى الْإِمَامِ النَّقِيِّ وَحُجَّتِكَ عَلَى مَنْ فَوْقِ الْأَرْضِ وَمَنْ تَحْتَ الثَّرَى الصِّدِّيقِ الشَّهِيدِ صَلَاةً كَثِيرَةً تَامَّةً زَكِيَّةً مُتَوَاصِلَةً مُتَوَاتِرَةً مُتَرَادِفَةً كَأَفْضَلِ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ أَوْلِيَائِكَ

اللَّهُمَّ: ادیبان عرب معتقدند کلمه «اللَّهُمَّ» در اصل معادل عبارت «یا الله» است که در آن تغییراتی ایجاد شده است. و ترجمه آن به صورت «پروردگارا» یا «ای پروردگار» می باشد. در زبان عربی این عبارت در زمانی استفاده می شود که انسان خداوند را برای درخواستی خطاب قرار می دهد.

صَلِّ: در شکل فعل امر است از ریشه «صلو» و در معنا عبارتی است دعایی به معنای درخواست لطف و توجه برای کسی. که با نزول رحمت خداوند برای آن شخص محقق می شود. زائر با بیان این عبارت «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرَّضَا» از خداوند برای امام علی بن موسی الرضا از خداوند طلب لطف و رحمت می نماید.

الرَّضَا: لقب وجود مبارک امام هشتم حضرت علی بن موسی علیه السلام است. این کلمه مصدر از ریشه «رضو» می باشد که به معنای رضایت و موافقت قلبی با جریان امور است. «الرَّضَا» وصف بنده ای است که به آنچه خداوند عالم به حکمت خود جاری نماید راضی و خشنود باشد.

الْمُرْتَضَى: اسم مفعول است از باب افتعال و از ماده «رضو» به معنای چیزی که مورد پسند و رضا قرار گیرد. این وصف در مقام بندگی خدا بر کسی اطلاق می شود که مورد رضای خداوند باشد

الامام: در لغت به معنای پیشوا می باشد یعنی کسی که به او اقتدا می شود چه حق باشد و چه باطل و در اصطلاح به ۱۲ پیشوای معصوم بعد از پیامبر(ص) امام می گویند که حضرت علی بن موسی(ع) هشتمین ایشان است.

النَّقِيُّ: از ریشه «وقی» وصف کسی واقع می شود که دارای صفت «تقوا» باشد

النَّقِيُّ: از ریشه «نقو» به معنای پاکیزه و طاهر است.

حُجَّة: در لغت حجت دلیلی است که مقصود را روشن میکند. با آمدن دلیل قاطع بر مقصود دیگر جای هیچ سخن و بهانه ای باقی نمی ماند. شیعیان به پیامبر(ص) و ائمه معصومین علیهم السلام "حُجَّة" می گویند به این دلیل که گفتار و عمل ایشان مورد تأیید خداوند است و معیار عمل مسلمین قرار می گیرد و دیگر بعد از آن جای سخنی باقی نمی ماند.

الثَّرَى: به معنای خاکی است که پس از خشک شدن خیس و نرم شده باشد.

الصِّدِّيق: صیغه مبالغه است از ریشه «صدق» و معنای آن زیادی و فراوانی صفت «صدق» است. این وصف به کسی اطلاق می شود که عملش تصدیق کننده و تأیید کننده کلامش است.

الشَّهِيد: از ریشه «شهد» به معنای گواه و شاهد است.

كَثِيرَةٌ: از ریشه «کثر» به تعداد زیاد از هر چیز گفته می شود.

تَامَّةٌ: از ریشه «تمم» به چیزی گفته می شود که به نهایت خودش (در کمال یا مقدار) رسیده به حدی که دیگر نیازی به ضمیمه کردن چیز دیگری بر آن نباشد.

ریشه "زکو" می باشد. این ریشه در دو معنا استعمال می شود یکی پاکیزگی و طهارت و دیگری رشد و نمو در این عبارت با توجه به کلمات «کثیره» و «تامه» که پیش از آن بیان شده معنای دوم محتمل تر است. یعنی صلوات رشد یابنده.

مُتَوَاصِلَةٌ: از ریشه «وصل» است و این ریشه در معنای اتصال دو شیء به یکدیگر به کار می رود.

مُتَوَاتِرَةٌ: تواتر به معنای تتابع و پشت سر هم قرار گرفتن است.

مُتَرَادِفَةٌ: مترادف از ریشه «ردف» به معنای پشت سر هم واقع شدن است

أَفْضَلٌ: از ریشه «فضل» به معنای زیادتر از مقدار لازم و مقرر می باشد که موجب برتری نسبت به سایرین می شود. «أَفْضَلٌ» در ساختار اسم تفضیل به معنای "برترین" و "بهترین" می باشد.

منبع:

<https://qurantv.ir/content/8854>